

INFORMÁCIA PRE VEREJNOSŤ – ZMENY, KTORÉ PRINIESLA NOVELA ZÁKONA A VYHLÁŠKY CITES

Dňa 1. januára 2019 nadobudne účinnosť zákon č. 310/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 15/2005 Z. z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (novela zákona CITES) a vyhláška MŽP SR č./2018, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 110/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (novela vyhlášky CITES), ktoré priniesli viacero zmien v oblasti vedenia evidencie, preukazovania pôvodu, či nezameniteľného označovania exemplárov.

ZMENY OD 1.1.2019

VEDENIE EVIDENCIE A REGISTRÁCIA

Držiteľ živého plaza, vtáka a cicavca vedie evidenciu na druhovej karte exemplára živočícha a po každej zmene ju v období od 1. januára 2019 do 31. decembra 2020 zasiela na MŽP SR v lehote

- 30 dní od vykonania zmeny v prípade druhov z prílohy A,
- **14 dní od vykonania zmeny v prípade druhov z prílohy B.**

Od 1. januára 2021 sa bude druhová karta zasielať na Štátnu ochranu prírody Slovenskej republiky, vedecký orgán.

Druhovou kartu bude možné zasielať písomne alebo elektronicky, na tento účel bude zriadená emailová adresa druhovakarta@enviro.gov.sk. V novele vyhlášky CITES je zároveň aktualizovaný zoznam druhov, na ktoré sa táto povinnosť (resp. povinnosť viesť druhovú kartu, preukazovať pôvod preukazom o pôvode exemplára živočícha a povinnosť nezameniteľného označovania) nevzťahuje.

Povinnosť uchovania evidencie od vykonania posledného zápisu (resp. ukončenia chovu) sa **predlžuje z 5 na 10 rokov**. Týka sa to pritom tej evidencie o exemplároch, v prípade ktorej od vykonania posledného zápisu držiteľom neuplynulo k 1. januáru 2019 päť rokov t. j. **posledný zápis bol vykonaný po 31. decembri 2013.**

Novela vyhlášky CITES prináša aj zmeny v samotnom formulári druhovej karty, pričom nové tlačivo je možné používať už od 1. januára 2019. **Staré tlačivo druhovej karty môže držiteľ používať najdlhšie do 31.marca 2019.**

PREUKAZOVANIE PÔVODU

Držiteľ exemplára druhu z prílohy A preukazuje pôvod písomným dokladom (výnimka zo zákazu komerčných činností, súhlas na premiestnenie, povolenie na dovoz) **alebo** v prípade živých plazov, vtákov a cicavcov z prílohy A preukazom o pôvode.

Príslušným okresným úradom na vydanie preukazu o pôvode bude okresný úrad **podľa miesta držby exemplára.**

Ruší sa vydávanie preukazov o pôvode pre exempláre druhov z prílohy B a C a tiež potvrdení o registrácii.

PREUKAZOVANIE SPÔSOBU NADOBUDNUTIA

Ak držiteľ nie je povinný preukázať pôvod písomným dokladom (uvedené vyššie) alebo preukazom o pôvode, preukazuje spôsob nadobudnutia **písomným vyhlásením o spôsobe nadobudnutia** (doklad o spôsobe nadobudnutia). Toto vyhlásenie nevydáva štátny orgán, ktorý ho však môže v prípade pochybností preveriť. Táto povinnosť sa týka držiteľov ostatných živých i neživých živočíchov z prílohy A – D. Novela zákona CITES upravila názov tohto dokladu a **rozšírila náležitosti tohto dokladu o číslo dokladu totožnosti a podpis súčasného i nového držiteľa**, informácie o rodičoch v prípade vlastného odchovu, či označenie exemplára. Zároveň zavádza oprávnenie vyžadovať vzájomné preukázanie totožnosti súčasného a nového držiteľa. Odporúčaný vzor takéhoto vyhlásenia je možné nájsť na webe MŽP SR www.minzp.sk.

Pri každej zmene držiteľa exemplára je držiteľ povinný odovzdať novému držiteľovi spolu s exemplárom aj písomné vyhlásenie a uchovať si jeho kópiu po dobu 10 rokov.

VYBRANÉ MAČKOVITÉ ŠELMY – NEŽIVÉ EXEMPLÁRE

Novela zákona CITES zavádza nové povinnosti držiteľom neživých exemplárov vybraných druhov mačkovitých šeliem, ktoré ustanovuje novela vyhlášky CITES. Ide o týchto päť druhov

- *Neofelis nebulosa* (leopard obláčikový)
- *Panthera leo* (lev)
- *Panthera pardus* (leopard škvrnitý)
- *Panthera tigris* (tiger)
- *Uncia uncia* (leopard snežný)

Ak držiteľovi exemplár takéhoto druhu uhynie, je povinný **oznámiť Štátnej ochrane prírody Slovenskej republiky (ŠOP SR) - kontakt: Ing. Tomáš Suchý, tel.: +421 901 714 122 - dátum a miesto jeho odovzdania** spracovateľskému závodu, prepravcovi alebo preparátorovi. ŠOP SR vykoná pri odovzdávaní fyzickú identifikáciu exemplára a jeho nezameniteľného označenia a vyhotovený záznam zašle na MŽP SR. Držiteľ neživého exemplára **vedie záznam o nakladaní s neživým exemplárom**, ktorý ustanovuje novela vyhlášky CITES a každú **zmenu údajov oznamuje písomne alebo elektronicky do 10 pracovných dní na MŽP SR**. Táto povinnosť sa bude vzťahovať aj na všetkých následných držiteľov neživých exemplárov.

Tento záznam bude povinný zaslať do 30. júna 2019 aj ten, kto má ku 1. januáru 2019 v držbe takýto neživý exemplár.

NEZAMENITEĽNÉ OZNAČOVANIE

Novela zákona CITES **ustanovuje lehotu**, v ktorej je držiteľ živého **exemplára stavovcov z prílohy A a živého vtáka z prílohy B** povinný **zabezpečiť jeho označenie do 30 dní** od jeho narodenia/vyliahnutia alebo iného nadobudnutia. Ak exemplár nie je možné nezameniteľne označiť z dôvodov špecifických fyzických alebo etologických vlastností živočícha, držiteľ požiada pred uplynutím vyššie uvedenej lehoty príslušný okresný úrad o určenie iného vhodného označenia alebo inej lehoty označenia.

Vo vzťahu k druhom z prílohy B novela zákona CITES rozširuje povinnosť nezameniteľného označenia aj na vtáky pochádzajúce z voľnej prírody.

Ruší sa vykonávanie dohľadu zamestnanca okresného úradu nad nezameniteľným označením - držiteľ už nebude povinný k označeniu prizývať okresný úrad. Fyzickú identifikáciu teda nebude možné vykonať na základe žiadosti držiteľa. Okresné úrady budú mať kompetenciu vykonať fyzickú identifikáciu exemplára a jeho nezameniteľného označenia v prípade jej dožiadania MŽP SR, alebo na základe vlastného podnetu (napr. pred vydaním preukazu o pôvode).

Držiteľ bude teda zodpovedný za správnosť čísla krúžku alebo mikročipu, ktorý uvedie pri žiadosti podanej na príslušný orgán, resp. bude zodpovedný za súlad medzi skutočným označením exemplára a označením uvedeným v príslušnom doklade.

DNA TESTY

Novela zákona CITES ruší preplácanie DNA testov, ktoré nariaďuje MŽP SR (najčastejšie v rámci udeľovania výnimky zo zákazu komerčných činností) alebo okresný úrad (v rámci vydávania preukazov o pôvode). **Náklady na nariadené DNA testy bude znášať žiadateľ.** DNA testy budú hradené štátom iba v prípade výkonu štátneho dozoru (prostredníctvom Slovenskej inšpekcie životného prostredia alebo okresného úradu).

PODNIKATELIA

Podnikateľom pribudne povinnosť (okrem informácií a povinností, ktoré už sú povinní zverejňovať) na vhodnom a trvalo viditeľnom mieste **chovného zariadenia ponúkaného exemplára zverejniť vedecké meno druhu, jeho zaradenie do príloh A až D a označenie „Chránené podľa CITES“**. Cieľom tohto ustanovenia je zvýšiť informovanosť kupujúceho a upozorniť ho na to, že z kúpy exemplára vyplývajú aj isté povinnosti.

NOVELA VYHLÁŠKY CITES

Novela vyhlášky CITES nadväzuje na novelu zákona CITES. Zmeny sa týkajú najmä:

- aktualizácie zoznamu colných úradov určených na uskutočňovanie kontrol pri dovoze a vývoze exemplárov,
- úpravy náležitostí žiadosti na vydanie potvrdení a povolení,
- ustanovenia zoznamu vybraných druhov mačkovitých šeliem,

- ustanovenia vzoru záznamu o nakladaní s neživým exemplárom,
- úpravy druhovej karty a prechodných ustanovení vo vzťahu k používaniu doterajšieho tlačiva druhovej karty,
- aktualizácie zoznamu druhov, pre ktoré sa nemusí viesť evidencia, nevydáva sa preukaz o pôvode a ktoré sa nezameniteľne neoznačujú,
- predĺženia lehoty na vykonanie nezameniteľného označenia a vydania preukazu o pôvode pre exempláre v chovnej alebo rehabilitačnej stanici na 12 mesiacov.

DRUH *CYANORAMPHUS FORBESI* (KAKARIKI SMARAGDOVÝ)

Tento druh z prílohy A bude vyradený z prílohy č. 11 (pôvodne prílohy č. 6) vyhlášky CITES **k 1. aprílu 2019**, čo v praxi prinesie ich držiteľom viacero nových povinností:

- povinnosť **viesť evidenciu na druhovej karte** a po každej zmene ju **zasielat' na MŽP SR do 30 dní od vykonania zmeny**,
- povinnosť exemplár **nezameniteľne označiť** do 30 dní od jeho vyliahnutia licencovaným uzavretým, nesnímateľným a jedinečným krúžkom (v prípade exemplára, ktorý bol nadobudnutý pred účinnosťou novely vyhlášky CITES a nie je možné ho nezameniteľne označiť krúžkom, držiteľ exemplára požiada pred uplynutím lehoty 30 dní okresný úrad podľa miesta držby exemplára o určenie iného vhodného označenia),
- povinnosť požiadať o vydanie preukazu o pôvode (v prípade, že držiteľ nemá výnimku zo zákazu komerčných činností, súhlas na premiestnenie alebo povolenie na dovoz) resp. **preukázat' pôvod** jedným z týchto dokladov.

Odklad účinnosti vyradenia tohto druhu z prílohy č. 11 vyhlášky CITES má za cieľ poskytnúť držiteľom exemplárov tohto druhu dostatočný čas na splnenie vyššie uvedených povinností.

PRÍLOHA Č. 11 NOVELY VYHLÁŠKY CITES

Novela vyhlášky CITES zároveň dopĺňa prílohu č. 11 (pôvodne prílohu č. 6) o nižšie uvedené nové druhy. Prináša tak držiteľom živých exemplárov týchto druhov **zánik povinnosti viesť evidenciu na druhovej karte a povinnosti exempláre nezameniteľne označiť**. Ide o tieto druhy:

- *Cyanoliseus patagonus* (dlhochvost patagónsky)
- *Eolophus roseicapilla* (kakadu ružový)
- *Poicephalus meyeri* (papagáj hnedý)
- *Poicephalus senegalus* (papagáj dlhokrídly)
- *Psitteuteles goldiei* (lori fialkovolící)
- *Pyrrhura molinae* (klinochvost zelenolící)
- *Pavo cristatus* (páv korunkatý)

NOVELA ZÁKONA O OCHRANE PŘÍRODY A KRAJINY

Novelou zákona CITES bol novelizovaný aj zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Mení sa postup v prípade nálezu hendikepovaného alebo uhynutého (alebo náhodne odchyteného, zraneného alebo usmrteného) chráneného živočícha, ktorý je zároveň druhom z príloh A – D (napr. dravé vtáky, sovy, veľké šelmy). Nálezca je **povinný nález bezodkladne oznámiť Štátnej ochrane prírody Slovenskej republiky**, ktorá určí ďalšie nakladanie s ním.